

Aan de leden van de Tweede Kamer  
t.a.v. de vaste Kamercommissie voor VWS  
Per e-mail: [cie.vws@tweedekamer.nl](mailto:cie.vws@tweedekamer.nl)

Datum	Bijlage(n)
29 november 2022	-
Contactpersoon	Doorkiesnummer
Esmé Wiegman – van Meppelen Scheppink	06 21 70 35 81
Onderwerp	Ons kenmerk
Commissiedebat Maatschappelijke opvang 07-12-2022	VA22-088

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Op 07 december 2022 debatteert u met staatssecretaris van Ooijen over de aanpak van dakloosheid en over beschermd wonen. We zijn heel blij dat op 5 december a.s. het plan van aanpak dakloosheid wordt gepresenteerd. De leden van Valente hebben grote bereidheid om van dit plan van aanpak een succes te maken en de samenwerking met gemeenten en woningcorporaties te versterken. De aanpak van dakloosheid is ingezet onder het vorige kabinet en heeft resultaten geboekt als het gaat om de kwaliteit en veiligheid van de maatschappelijke opvang. Het is helaas nog niet gelukt om het aantal mensen te verminderen dat een beroep doet op de opvang. De recente cijfers van het Leger des Heils laten zien dat het alle hens aan dek is.

### **Plan van aanpak dakloosheid**

In de afgelopen maanden zijn leden van Valente nauw betrokken geweest bij het opstellen van het plan van aanpak om dakloosheid in 2030 uit te bannen. We zijn blij met de brede coalitie die de staatssecretaris heeft uitgenodigd om inbreng te leveren op dit plan. Om dakloosheid in 2030 uit te bannen, zoals Nederland in de Lisbon Declaration heeft onderschreven, moet veel werk verzet worden door heel veel partijen. Gemeenten, woningcorporaties en maatschappelijke opvang organisaties hebben hierbij een cruciale rol.

We zien graag dat de Tweede Kamer zicht houdt op de voortgang van het plan en de besteding van de middelen voor maatschappelijke opvang. In het coalitieakkoord is structureel €65 miljoen extra beschikbaar gesteld voor de aanpak van dakloosheid. Dat komt bij de €385 miljoen die al beschikbaar is voor de centrumgemeente regio's elk jaar. Dit is een aanzienlijk bedrag dat ons inziens vooral besteed moet worden aan preventie van dakloosheid en aan begeleiding van mensen die dakloos zijn geraakt, om zo snel als mogelijk nieuwe woonruimte te vinden.

### **Interdepartementale samenwerking**

De staatssecretaris van VWS kan dakloosheid alleen helpen oplossen met de medewerking van andere ministeries, met name de ministeries van SZW, BZK en JenV. Voor inkomen en werk, schuldhulp, arbeidsmigratie is de minister van SZW verantwoordelijk. Voor betaalbare en passende woningen is de minister van Volkshuisvesting aan zet. De minister van Rechtsbescherming is verantwoordelijk voor het voorkomen van dakloosheid na afloop van detentie. We vragen ons af

welke investeringen deze ministeries doen om het plan van aanpak dakloosheid te laten slagen, welk aandeel hebben zij in dit plan? Gaat de staatssecretaris een interdepartementale stuurgroep instellen om de voortgang van het plan en de samenwerking tussen de ministeries te borgen?

### **Sturing en evaluatie**

We vragen ons af hoe de staatssecretaris gaat sturen op resultaten van de aanpak dakloosheid. Hoe gaat hij ervoor zorgen dat in 2030 niemand meer dakloos raakt? Op welke wijze gaat hij de doelen in het plan evalueren op resultaat? We hebben begrepen dat nagedacht wordt over de ontwikkeling van een dashboard. We zien dit instrument vaker ingezet worden in het sociaal domein, vaak met een stoplichtenmodel (rood, oranje, groen) om ontwikkeling en voortgang te monitoren. We vinden dat dat instrument onvoldoende zeggingskracht heeft. Gemeenteraden hebben heel weinig aan zo'n dashboard als het gaat om het verkrijgen van inzicht in de praktijk en de resultaten. We zouden graag zien dat alle centrumgemeenten jaarlijks een (regionale) voortgangsrapportage maken. Daarin kunnen zowel aantallen (meldingen dakloze mensen, beschikbaar gekomen woningen, inzet begeleiding, aantal huisuitzettingen bijvoorbeeld), als kwalitatieve ontwikkelingen (regionale samenwerking, preventie) worden opgenomen. De staatssecretaris kan de Tweede Kamer informeren via zijn eigen voortgangsrapportage, waarbij hij kan putten uit de regionale rapportages. Een aantal regio's maakt al voortgangsrapportages, die heel goed inzicht geven in vooruitgang en in knelpunten die zich voordoen. Dit geeft gemeenteraden de kans om het beleid daadwerkelijk te controleren. Het feit dat een aantal centrumgemeente regio's nog geen voortgangsrapporten aan de gemeenteraad stuurt, baart ons zorgen: hoe wordt beleid en besteding van middelen dan gecontroleerd?

### **Dakloze gezinnen**

De leden van Valente signaleren dat steeds meer dakloze gezinnen een beroep op opvang doen, omdat betaalbare woningen niet beschikbaar zijn. Ook constateren we dat voor het probleem van Nederlandse gezinnen die terugkeren uit het buitenland (de zogenaamde zelfredzame remigrantengezinnen) nog steeds geen oplossing is gekozen, ondanks het [rapport](#) hierover uit december 2020. Biedt het plan van aanpak van de staatssecretaris hier nu handvatten voor?

### **Dakloze arbeidsmigranten**

In september zond de staatssecretaris u het plan van aanpak om kwetsbare dakloze EU-burgers te helpen. Deskundigen [stellen](#) dat Nederland met dit plan de rechten van dakloze EU-migranten schendt. Wij pleiten voor herziening van het plan op deze punten. Hier ligt met nadruk een actie voor het ministerie van SZW. Gaat de staatssecretaris zorgen dat de minister van SZW het plan gaat aanpassen?

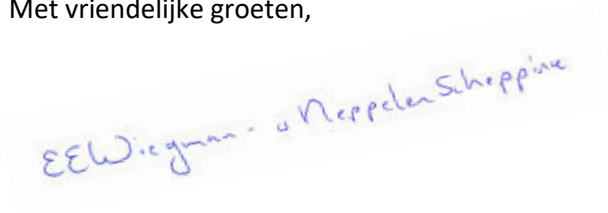
Ook zien we dat slechts enkele centrumgemeenten aan de slag gaan met dit plan. Het plan wordt daarentegen bekostigd uit de € 65 miljoen voor maatschappelijke opvang van alle centrumgemeenten. Het ministerie van SZW, dat verantwoordelijk is voor arbeidsmigratie, investeert maar € 0.8 miljoen in dit plan. Nu de Nederlandse economie dusdanig profiteert van de inzet van arbeidsmigranten, lijkt het ons ook terecht als de kosten voor uitwassen van arbeidsmigratie, bij SZW belegd worden. We vinden het belangrijk dat alle regio's aan de slag gaan om afspraken te maken met werkgevers over de huisvesting van arbeidsmigranten en het voorkomen van dakloosheid. Alle regio's dienen ook een aanbod te organiseren om dakloze arbeidsmigranten van hulp te voorzien. Dat slechts de G4 en mogelijk nog enige andere centrumgemeenten het plan van aanpak voor dakloze arbeidsmigranten gaan uitvoeren, lijkt ons niet wenselijk.

**Tenslotte: landelijke toegang**

Steeds vaker krijgen we melding dat gemeenten de eis van regiobinding stellen aan dakloze mensen. Zij moeten kunnen aantonen dat ze tenminste twee jaar ingeschreven hebben gestaan in de gemeente of de regio, om opvang te kunnen krijgen. Deze eis van regiobinding is in strijd met de landelijke toegang die in de Wmo2015 is vastgelegd. Een dakloze burger mag zich tot elke gemeente wenden met een vraag op opvang. Straatadvocaten en andere ondersteuners in een aantal regio's zijn voortdurend in touw om te zorgen dat mensen toch toegang tot opvang krijgen. We zouden graag zien dat de staatssecretaris een bestuurlijke escalatieladder inricht, waarbij hij gemeenten die in strijd met de wet handelen, tot de orde kan roepen. Zodat dakloze burgers, die geen toegang tot opvang krijgen omdat ze niet voldoen aan de eis van regiobinding, toch geholpen kunnen worden.

Wij wensen u een vruchtbaar debat toe.

Met vriendelijke groeten,

A handwritten signature in blue ink that reads "Esmé Wiegman - van Meppelen Scheppink". The signature is written in a cursive style and is slightly tilted.

Esmé Wiegman – van Meppelen Scheppink  
Directeur Vereniging Valente